

میدان توازن قوا چگونه تغییر کرد

روز قدر

دوشنبه ۳ اردیبهشت ۱۴۰۳
شماره ۴۱۹

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

زهرا طیبی

خبرنگار گروه نقد روز

حمله مستقیم ایران به سرزمین‌های اشغالی، بازدارندگی ایران را در منطقه و در عرصه بین‌المللی یک سطح بالاتر برد. اگر ایران پیش از این تنها به تهدید قدرت‌ها و کشورهایی می‌پرداخت که اگر قدرت ایران و بازدارندگی آن را به چالش بکشند پاسخ خواهند گرفت، این بار ایران تنها بخش کوچکی از قدرت نظامی خود را در پاسخ به اسرائیل نشان داد و تصویری که به جهان مخابره کرد، نمایشی از قدرت نظامی و خواست جدی ایران برای محافظت از بازدارندگی ایران بود. امری که رهبر انقلاب نیز در دیدار روز گذشته خود با جمعی از فرماندهان نیروهای مسلح به آن اشاره کردند و اقدامات نیروهای مسلح در حوادث اخیر را به نمایش گذاشتن «چهره خوبی از توانایی‌ها و اقتدار خود و همچنین یک چهره ستودنی از ملت ایران» تشبیه کردند. امری که تنها در پرتاب موشک به سرزمین‌های اشغالی خلاصه نشده است.

محاسبات غلطی که نتانیاهورا به دیوار سفت واقعیت چسباند...

پیش از این نیز به این امر اشاره شد که حمله اسرائیل به کنسولگری ایران در دمشق، به نوعی ادامه سیاست نتانیاهورا در راستای گسترده کردن جنگ است. تقریباً هیچ‌یک از اهدافی که نتانیاهورا برای ورود زمینی به غزه در نظر گرفته بود، محقق نشد. ارتش رژیم در حملات زمینی خود نتوانست هیچ‌یک از اسرا را آزاد کند، کمابینه نابودی حماس نیز اتفاق نیفتاده است. این موارد در کنار درگیری در شمال سرزمین‌های اشغالی یا حزب‌الله و درگیری در جنوب با حماس به ناکامی‌ها و مشکلات رژیم در جنگ اضافه کرده است. این موارد، به نارضایتی‌های داخلی در سرزمین‌های اشغالی اضافه کرده و در ادامه کابینه نتانیاهورا در آستانه سقوط قرار داده است. نتانیاهورا اما اگرچه حاضر نیست، قدرت را ترک کند، برای تغییر شرایط برنامه دیگری روی میز گذاشت و آن گسترده کردن جنگ بود. در این چهارچوب اسرائیل به دنبال به راه انداختن درگیری مستقیم بین ایران و آمریکا بود. در ادامه اقدامات اخیر اسرائیل علیه ایران، حمله به کنسولگری ایران را می‌توان ادامه این سیاست دانست. امری که البته صهیونیست‌ها تصور نمی‌کردند ایران پاسخ محکمی به آن بدهد.

هنر کاستن از هزینه‌ها و افزودن به دستاوردها در عملیات وعده صادق

بعد از اینکه محکومیت اسرائیل از طرق دیپلماتیک و شورای امنیت به نتیجه نرسید، ایران صریحاً اعلام کرد که به حمله اسرائیل پاسخ خواهد داد. اما اینکه ایران چه پاسخی بدهد که هم بازدارندگی خود را حفظ کرده و هم منجر به راه افتادن جنگ و ورود آمریکا به ماجرا نشود، امری مهم و قابل توجه بود. در این میان مقامات آمریکایی نیز در پیام‌های خود به ایران، علاوه بر تأکید بر خوشبختن داری، از ایران می‌خواستند که به حمله اسرائیل «پاسخ متوازن» بدهد و حتی خود مواردی از چگونگی این پاسخ متوازن را مطرح می‌کردند. برنامه ریزی ایران برای پاسخ به‌گونه‌ای طراحی شده بود که علاوه بر اینکه اقتدار صددرصدی ایران را به نمایش می‌گذارد، در عین حال از گسترش جنگ نیز جلوگیری کند. اهداف حمله کاملاً نظامی بود. هدف اصلی پاسخ ایران پایگاهی بود که جنگنده‌ها از همان مکان بلند شدند و کنسولگری را هدف قرار دادند. یک هدف هم در بلندی‌های جولاں بود که گفته می‌شد یک پایگاه جاسوسی بوده است. ایران برای پاسخ از سه توانمندی نظامی خود که جهان نسبت به آن شناخت کافی داشت، استفاده کرد؛ موشک‌های بالستیک، کروز و پهپاد. از زمان پرتاب موشک‌ها، رژیم و آمریکا از پرتاب آن مطلع شده بودند. درواقع عملیات به‌گونه‌ای طراحی شده بود که در عین گستردگی، آسیب کنترل شده‌ای به اهداف وارد کند، کمابینه موشک‌ها و پهپاد‌های استفاده شده توسط ایران، ازجمله آخرین دستاوردهای نظامی ایران نبودند. جدای از این، محاسبات به‌گونه‌ای تنظیم شده بود که آمریکا نتواند ورود مستقیم به این اقدام داشته باشد. همچنین در چند ساعت

و غزه در سال انتخاباتی خود قرار دارد، همین محاسبات دست آنها را برای دادن پاسخ متقابل به ایران بسته است. کمابینه ایران نیز تحت عنوان دفاع مشروع از تمامیت ارضی خود این اقدام را انجام داد. با نگاه به اقدام اخیر ایران در سرزمین‌های اشغالی، این گزاره در منطقه اثبات شد که ایران امروز در توانمندی موشکی، تسلیحاتی و با در نظر گرفتن سطح جغرافیایی خود، نقش محوری پیدا کرده است. علاوه بر این اقدام ایران در سرزمین‌های اشغالی به مشکلات ایجاد شده در اسرائیل اضافه خواهد کرد. بروز دوباره اختلافات در کابینه، بعد از اقدام ایران ازجمله این موارد است، کمابینه «هاآرتص» در مقاله اخیر خود به این موضوع اشاره کرد که «کابینه جنگ کنترل امور را از دست داده و اعضای آن بدون هیچ راهبردی مشخصی طبق انگیزه‌های شخصی خود عمل می‌کنند و تنها اسیر گرایش به انتقام هستند، بدون اینکه ترجیحی برای این رفتارهای خود که عواقب خطرناکی برای اسرائیل دارد، ارائه دهند. یکی از لایه‌های بروز این اختلافات را می‌توان احساس ضعف و زوال در درون سرزمین‌های اشغالی دانست. امری که عملیات ایران نیز بر آن صحنه گذاشت و در آینده منجر به بروز بیشتر چنددستگی و تجمع‌ها در سرزمین‌های اشغالی خواهد شد؛ چراکه جامعه اسرائیل، یکپارچه و متحد نیست و بروز نابسامانی‌های کوچک، آتش اختلافات را شعله‌ور می‌کند. در این بین صهیونیست‌ها نقطه‌قوت خود را در ضعف اعراب و مسلمانان می‌بینند. آنچه این مزیت را از آنها می‌گیرد، یکپارچگی و هم‌نظری جهان اسلام است.

ضعف اسرائیل، ضعف متحد اصلی او در منطقه را به دنبال دارد

این امر قابل انکار نبود که از همان روزهای ابتدایی جنگ غزه، آمریکایی‌ها برای ادامه جنگ به اسرائیلی‌ها کمک کردند. اسرائیل اساساً بدون کمک آمریکا نمی‌توانست از پس نیروهای مقاومت بر بیاید. آمریکا به خوبی می‌داند

رهبر انقلاب در جمع فرماندهان نیروهای مسلح:

دشمن از اثبات اراده ملت ایران ناراحت است

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ظهر یکشنبه در دیدار جمعی از فرماندهان عالی نیروهای مسلح ضمن قدردانی صمیمانه از تلاش‌ها و موفقیت‌ها در قضایای اخیر، تأکید کردند: «به لطف خداوند نیروهای مسلح چهره خوبی از توانایی‌ها و اقتدار خود و همچنین یک چهره ستودنی از ملت ایران به نمایش گذاشتند و ظهور قدرت اراده ملت ایران در عرصه بین‌المللی را به اثبات رساندند.»

فرمانده کل قوا ضمن تبریک روز ارتش و همچنین سالروز تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، با تأکید بر اینکه دستاوردهای اخیر نیروهای مسلح موجب ایجاد احساس شکوه و عظمت درباره ایران اسلامی در چشم جهانیان و ناظران جهانی شده است، افزودند: «موضوع تعداد موشک‌های شلیک شده و یا موشک‌های به هدف اصابت کرده که طرف مقابل روی آنها متمرکز شده، موضوع دست دوم و فرعی است. موضوع اصلی ظهور قدرت اراده ملت ایران و نیروهای مسلح در عرصه بین‌المللی و اثبات آن است که ناراحتی طرف مقابل نیز از همین موضوع است.»

رهبر انقلاب اسلامی با قدردانی از لحاظ شدن تدبیر در اقدامات نیروهای مسلح گفتند: «حوادث گوناگون با هزینه و دستاورد همراه هستند و مهم آن است که با تدبیر، از هزینه‌ها کاسته و بر دستاوردها افزوده شود و این کاری است که نیروهای مسلح در حوادث اخیر به خوبی انجام دادند.»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با قدردانی از تلاش‌ها و فعالیت‌های سپاه، ارتش و نیروی انتظامی، نیروهای مسلح را به استمرار تلاش و حرکت برای مواجهه با دشمنی‌ها و دشمن‌ها با تکیه بر نوآوری و ابتکار توصیه و خاطرنشان کردند: «یک لحظه هم نباید متوقف شد، زیرا توقف به معنای عقبگرد است، بنابراین باید نوآوری در تسلیحات و شیوه‌ها و همچنین شناخت روش‌های دشمن همواره در دستورکار باشد.»

ایشان با تأکید بر اینکه حیثیت ملت ایران باید در چشم دنیا برجسته باشد، افزودند: «ضمن شناسایی استعدادها و نیروهای توانمند و خلاق، به خداوند متعال حسن ظن داشته باشید و به او توکل کنید و بدانید که وعده خداوند در دفاع از مومنان حتمی و تخلف‌ناپذیر است.»

رهبر انقلاب اسلامی در این دیدار همچنین تشکر ویژه‌ای از خانواده‌های فرماندهان و رده‌های مختلف ارتش، سپاه و نیروی انتظامی داشتند و خاطرنشان کردند: «بار اصلی زحمات بر دوش همسران و فرزندان نیروهای مسلح است که سختی‌ها را تحمل می‌کنند.» در این دیدار سردار سرلشکر باقری، رئیس ستادکل نیروهای مسلح با اشاره به تحولات بزرگ سال ۱۴۰۲ و همچنین هفته‌های آغازین سال ۱۴۰۳ ازجمله عملیات «طوفان الاقصی» و عملیات «وعده صادق» در تنبیه رژیم صهیونیستی، گزارش کرد که آخرین آمادگی‌ها و توانایی‌های نیروهای مسلح ارائه کرد.

که شکست اسرائیل در منطقه به معنی شکست او در منطقه و معادلات منطقه‌ای اوست. براین اساس دولت بایدن علی‌رغم وجود اختلافات با نتانیاهورا، حمایت‌های نظامی و بین‌المللی از اسرائیل را ادامه داد. اقدام ایران علیه اسرائیل را نباید تنها ضربه به سرزمین‌های اشغالی دانست. این اقدام علاوه بر اینکه بعد از ۷ اکتبر ضربه دیگری به بازدارندگی اسرائیل در منطقه وارد کرد، مشخصاً قدرت آمریکا در منطقه را نیز با چالش مواجه کرده است.

فرصت بازسازی احساس غرور ملی

«ارائه چهره ستودنی از ملت ایران» بعد از تحولات اخیر، امری است که رهبر انقلاب در دیدار خود با فرماندهان به آن اشاره کردند. این موضوع علاوه بر اینکه تصویر قدرتمندی از ایران و توان دفاعی او در منطقه را به تصویر می‌کشد، در عرصه بین‌المللی نیز دست برتر را به ایران می‌دهد. کمابینه بعد از انجام عملیات وعده صادق ادبیات دیپلماتیک ایران علیه اسرائیل و اقداماتی که بازدارندگی و تمامیت ارضی ایران را هدف قرار دهند، صریح‌تر و جدی‌تر شده است و این امر اثبات شده که علاوه بر اینکه دوران صبر استراتژیک ایران به پایان رسیده، اگر تهدیدی علیه اقدامات برخی کشورها مطرح می‌کند، آن را عملی خواهد کرد. در داخل نیز این عملیات موفق را می‌توان مصداق بازسازی احساس غرور ملی دانست. امری که رسانه‌های فارسی‌زبان با هماهنگی کارفرمایان صهیونیستی با استفاده از اتفاقات کوچک و بزرگ درون کشور، به دنبال خدشه وارد کردن به آن بودند. براین مبنای یکی از اثرات عملیات وعده صادق در داخل کشور را می‌توان ایجاد احساس مثبت غرور ملی در مواجهه با دشمنان دانست که اگر بتوان این احساس را حفظ کرد، اثرات مثبتی در جامعه بر جای خواهد گذاشت.

توقف به معنای عقبگرد است

محاسبه اینکه چه پاسخی بهترین اقدام در مقابل اسرائیل خواهد بود با توجه به شرایط فعلی منطقه امر پیچیده‌ای بود. در این شرایط میان فرماندهان نظامی در مورد دادن پاسخ از خاک ایران به اسرائیل، اتفاق نظر وجود نداشت. در این بین حمله مستقیم از خاک ایران به سرزمین‌های اشغالی امری بود که رهبری روی آن تأکید داشتند و از آن دفاع کردند. امری که نهایتاً معادلات منطقه را با سرعت بیشتری به نفع ایران تغییر داد. نکته مهم اما همچنان داشتن نگاه بلندمدت به آینده است. رهبر انقلاب در صحبت‌های خود به این موضوع اشاره کردند که نباید پیشرفت نظامی ایران متوقف بماند و همواره باید این پیشرفت را ادامه داد. کمابینه در نقطه مقابل نیز دشمن در تلاش برای پیشرفت توان دفاعی خود و طراحی عملیات‌ها و اقدامات پیچیده علیه مردم ایران است. رهبر انقلاب در صحبت‌های خود به این موضوع اشاره کردند که باید همچنان شناخت روش‌های دشمن را مستور کار قرار داد؛ چراکه اگرچه عملیات وعده صادق پاسخ قطعی به حمله اسرائیل به کنسولگری بود اما این به این معنی نیست که اقدامات خرابکارانه اسرائیل علیه ایران به پایان رسیده است.

معادلات فعلی منطقه شکست قطعی اسرائیل را در پی دارد

جدای از اثر کوتاه‌مدتی که اقدام ایران علیه اسرائیل به دنبال داشت، آنچه در واقعیت علیه رژیم و در میدان مقاومت در حال وقوع است، نیاز به گذر زمان دارد. شرایط برای رژیم روزبه‌روز در حال بدتر شدن است. رژیم با وجود شروع عملیات زمینی در غزه در حال عقب‌نشینی از محورهایی است که در آن وارد شده بود. علاوه بر این قدرت اسرائیل در کرانه باختری نیز کاهش پیدا کرده و مقابل مقاومت در کرانه باختری قدرت پیدا کرده است و گستره قدرت رژیم در حال کاهش است. ادامه پیدا کردن شرایط جنگ و درگیری در سرزمین‌های اشغالی یک پیامد قابل توجه ناظر به ساکنان سرزمین‌های اشغالی هم دارد و آن این است که آنها را به این نتیجه برساند که سرزمین‌های اشغالی را ترک کنند و به اروپا بگریزند، امری که در صورتی که قرار باشد در آینده رفراندومی در این سرزمین‌ها ناظر به حاکمیت سرزمین‌ها برگزار شود، رژیم را با بحران جمعیتی در مقابل جمعیت بیش از ۸ میلیون فلسطین مواجه خواهد کرد. براین اساس برای تغییر معادلات به شکل گسترده علیه اسرائیل، باید منتظر بروز محسوس نتایج این درگیری‌ها در آینده باشیم.